

Strömstads Historieförening

Årgång 25 • Nummer 142 • September 2020

**Världens äldsta maträtt
Berömda personligheter
Julia Taube bron**

SHF håller i och håller ut!

Det är nu ett halvår sedan Sverige och världen sattes i karantän pga. coronapandemin.

Sex månader som ställt till stor oreda också för SHF. Planerade möten har ställts in och nu närmast tvingas vi skjuta upp septembermötet. Vi håller fortfarande öppet för hur det skall bli med höstens möten.

Men i SHF-tidningen tar vi nya tag. I dag startar vi två nya artikelsier; en om berömda personligheter med koppling till Ström-

stad. Först ut är Linnés lärjunge Pehr Kalm och hans besök i Strömstad 1742 (sid. 14-16).

Dessutom startar vi en serie om mat och där berättar vi i dag om gröt – världens äldsta maträtt (sid. 8-10). Därför har vi också valt pojken som äter gröt till dagens omslagsbild. Gröten historia går faktiskt mer än 10 000 år tillbaka i tiden.

Och vi fortsätter vårt samarbete med biblioteket med ett nytt boktips (sid. 11). SHF startar också en ny

studiecirkel i höst med foto som tema, mer om detta hittar ni på sid. 19.

SHF har lagt ut beställning på tygväskor med egen text och logotype. Som tack för visat intresse i föreningen kommer väskorna endast att sälja till medlemmar och då till ett subventionerat pris (sid 18).

Så, trots corona är SHF på tå. Nu väntar vi bara på att läget kan återgå till det normala igen.

I juli samlades styrelsen till möte i Tage Ödlunds trädgård, alla på behörigt avstånd.

Text: Åke Svanberg
Foto: Stina Ödlund.

Slaget vid Dynekilen 1716 är ett av de ämnen eleverna tar upp i Storyspot.
Målning Paul Sinding, Horten Marinmuseum.

Strömstads gymnasium och SHF.

Under slutskedet av vårterminen 2020 fick SHF en förfrågan från gymnasiet angående ett elevprojekt.

Elever skulle arbeta fram information på engelska om historiska platser/ personer i Strömstad med omnejd. Från SHF sida blev uppgiften att titta till historiska fakta innan projektet publicerades.

Nu har vi medlemmar möjlighet att ta del av elevarbetet, och då får vi använda våra mobiler!! Arbetet är kopplat till en ”app” Story Spot som du laddar ner och när appen

är på plats så är det bara att förstora upp kartan mot Strömstad. Där hittar vi de fyra arbetena genom prickar på kartan. Sedan är det bara att ta del av elevernas utmärkta arbeten. Bl a handlar det om slaget vid Dynekilen och om Emilie Flygare-Carlén. Lycka till!!

SHF uppskattar denna kontakt med Strömstads gymnasium och trevliga vetgiriga ungdomar. Vi ser gärna fram mot mer samarbete i framtiden.

Text: Rolf Lindqvist

Strömstads Historieförening

nummer 142, årgång 25,
September 2020.
Södra Hamngatan 26
452 30 Strömstad

Redaktion

Rolf Lindqvist, Tage Ödlund,
Stefan Kihlberg, Åke Svanberg,
Åke Sundemar,

shf.red@historieforeningen.se
www.historieforeningen.se
www.facebook.com/
historieforeningen

Foto omslag: ”Porridge”, målning
av William Hemley 1883.

Tryck och produktion

Nordbloms Trycksaker AB
Hamburgsund, 0525-332 84

Papper 130 gr silk

Styrelsen

Ordförande
Rolf Lindqvist, 073-963 99 93
rl.lindqvist@telia.com

Vice Ordförande
Åke Svanberg, 0705-933701
crosspoint@telia.com

Sekreterare

Tage Ödlund, 073-143 30 75
tageodlund@gmail.com

Kassör

Ingrid Sundemar, 0526-253 01
ingrid.sundemar@telia.com

Ledamöter

Stefan Kihlberg, Christina
Moosberg, Bo Magnusson, Maud
Pelas, Valeria Linc.
Suppleanter
Kristina Bengtsson, Ulf Hansson

Medlemsavgift

195 kr för år 2020 BG. 5371-5389

461 Medlemmar

Höstens Café-kvällar i
klubbrummet, Strömstads
museum har öppnat efter
sommaren. Mer info sid. 18.

*Det blev tryck på dansbanan under
jullimötet. (Inte kind mot kind)*

Julimöte på ny adress.

Nöden är uppfinningars moder tror jag det heter enligt ett uttryck. Nu var nöden kanske inte så stor men viljan att göra något fanns ändå.

Det jag talar om är historieföreningens traditionella månadsmöte / medlemsmöte mitt i sommaren. Julimötet hålls vanligtvis i Statarlängan vid Blomsholms säteri. I år ville makterna annat. Serveringen på statarlängan drivs av Skee Hembygdsförening och de ställde i år in sin sommarverksamhet. Detta just på grund av det virvlande viruset, corona. Något ”måste” göras.

Det tillstånd som härjat i världen sedan början av året ställer naturligtvis till det för aktiva föreningar och arrangemang. Pandemi är ett ord som inte använts i dagligt tal sedan länge. Det

är virus och baciller som fördärvar vår jord. För att lösa situationen beslutade styrelsen att byta plats för mötet. Väderleken var gynnsam och Caféet på Friluftsmuseet, i ny regi, ställde upp och bakade våfflor. Tidigare år är det långbord som gäller men inte i år. Närbkontakt mellan besökarna innebar i stora drag 2 meter mellan gästerna. På dansbanan finns utrymme för vidare svängar både med och utan musik.

Klockan närmar sig kaffedags och medlemmar dyker upp. Inte så att de strömmar dit men många glada uttryck för återseendets betydelse hörs. Våfflor bärs fram och kaffekoppar töms och fylls i god ordning. Stämningen är god. Ordföranden Rolf Lindqvist äskar tystnad och tar så till orda. Han redogör för aktuellt läge vad gäller månadsmöte och måndags-

caféet. Föredragshållare för månadsmöten är i de flesta fall bokade men någta är också avbokade. Återstående agenda för år 2020 kan tänkas bil inskriven på agendan för 2021.

Så går klockan och strax även gästerna. Många påtalar sin glädje över att föreningen fortsatt är igång och att verksamhet planeras. Tillkännagivande om adressändring för mötet sköttes enligt ”muntill-mun-metoden”, info via hemsidan och utskick av E-mejl till de som lämnat sin adress.

[Text och foto: Tage Ödlund](#)

Kommunens representanter Tove Meyer och Mats Gramberg förrättade invigningen.

Julia Taubes bro invigd

För några år sedan, 2017, hölls en högtidlig invigning av Strömstads stadshus nära 100 år efter att byggnaden var färdig och tagits i bruk. Nu var det dags igen. Denna gång ett lite yngre objekt. Träbron över Strömsån, i höjd med bokhandeln, fick ett namn.

SHF-medlemmen Christer Trygg funderade på varför

en av broarna inte hade något riktigt namn. Han forskade och kom fram till ett namnförslag. Evert Taube´s mor, Julia, föddes och växte upp i en fastighet som då sträckte sig ned till Strömsån.

Namnförslaget lämnades till kommunen. Bron ska heta Julia Taubes bro. Kultursamordnare Tove Meyer fick ärendet och planeringen började. Invigningen skulle ske med pompa

och ståt. Inga pukor och trumpeter men väl ett par trubadurer. Ordförande i Kultur och fritidsutskottet, Mats Granberg, höll ett invigningstal, blå-gula band klipptes och bron förklarades invigd. Han noterade att det var dags att ihågkomma de historiska kvinnor som funnits i staden. Hilma Svedal, Emilie Flygare Carlén och nu är det dags att minnas Julia Taube´s. En för de flesta helt okänd kvinna.

På bron sitter en minnesplakett om Julia Taubes liv.

Bron i höjd med bokhandeln.

Nu lyfts hon fram som mor till poeten och visdiktaren Evert Taube.

På bron finns en biografisk skylt med text och bilder på Julia Taube och det stora kastanjeträd som hon en gång hade planterat i trädgården. Museets och SHFs allvetande forskare och högt uppskattade före-

dragshållare Ulf Hansson var naturligtvis på plats. Han kunde presentera mycket om både Julia Taube och livet i stort under andra hälften av 1800-talet. Julia föddes 1862 som Julia Sofia Jacobsdotter. Hon föddes in i en fyrvaktarsläkt och flera av hennes bröder blev fyrvaktare. Julia gifte sig med Carl Taube och de fick 13 barn. Evert blev nr 4 i barnaskaran. Carl blev fyrmästare på Vinga i Göteborgs skärgård dit familjen flyttade. Julia var en stark och positiv kvinna som ofta hade ett leende på läpparna. Gick omkring och sjöng

och trallade. Engagerade i arbetet med bron och invigningen var Strömstads Museum, kommunens info-center, Historieföreningen, Kultur – fritidsavd. Gatu och Väg. Under ceremonien medverkade musikanterna Åke Candell och Anders Ådin som underhöll med Taubevisor. Den publik som samlats på båda sidor av än inbjöds till kaffe och tårta.

Text och foto: Tage Ödlund

Ötzi ismannen dog för 5 000 års sedan och hans sista måltid bestod bl a av spannmålsgröt. Modell South Tyrol of Archaeology.

Gröt – världens äldsta maträtt

För många tusen år sedan kom en klipsk människa på att man kunde mala frön från vildgräs som kokades i vatten till energirik föda. Grötmåltiden var uppfunnen.

Mesopotamien i nuvarande Irak brukar räknas som civilisationens vagg. Där lärde man sig redan för mer än 10 000 år sedan att förädla och odla spannmål och den gröt som då kunde lagas fick ett högt

Livet i en bronsåldersby med bl a matlagning. Motiv från skolplansch.

näringsvärde. Vid arkeologiska utgrävningar har man funnit mångtusenåriga

matrecept på gröt i kilskrift på lertavlor.

I Europa kan gröten dokumenteras till mer än 5 000 år. Det är tack vare det fynd av ett infruset lik som hittades i italienska alperna år 1991. Det var en man i 40-årsåldern som dog ca 3 300 f.Kr och nu fått namnet Ötzi ismannen. Forskare har analyserat hans kropp i detalj och i maginnehållet av hans sista måltid fann man bl a spannmålsgröt.

Liknande fynd har gjorts i välbevarade mossfynd i Danmark och Sverige av människor som dog ca 300 f.Kr och där maginnehållet var just gröt av olika frösorter.

Helig gröt

I Sverige odlades säd redan under bronsåldern, framför allt korn och råg. Nu lärde man sig att baka bröd och koka gröt som blev en basföda. Och har så förblivit under alla århundraden i bondesamhället. Borgartingslagen på 1200-talet med säte i Borg (Sarpsborg) omfattade hela sydöstra Norge och Bohuslän och där fastslogs

följande:

”Gröt må man laga vare sig det är söckendag eller helgdag, den är så helig att därför må ingen böta”.

Carl von Linné skrev 1749 efter sin skånska resa:

”Gröt är bondens mästa föda, den han mäst äter både morgon och afton, då gröten kokas om morgonen och om aftonen uppstekes eller uppvärms”.

Svältkatastrof

Att vara så beroende av spannmål har i alla tider varit en skör marginal för överlevnad då missväxt rådde. Den senaste svältkatastrofen i Sverige ägde rum på 1860-talet då hela skördar slogs ut efter flera år med sträng frost. I Norrland, som drabbades värst, uppgick överdödligheten 1867-69 till närmare 30 000 personer. Hungersnöden var också en av orsakerna till den stora emigrationsvägen till Amerika.

I alla tider har gröten koppats till viktiga händelser i livet. Till fest togs gröten

med som förning. När ett barn föddes uppvaktade man med barnsängsgröt. När någon flyttade bjöds på flyttgröt.

Evert Taube är en av många som skildrat grötmåltiden. I ”Västlig horisont” skriver han:

Evert Taube gillade sin barndoms gröt med sirapsvatten. Foto: K W Gullers.

” Då vi pojkar – vi var flera kusiner – kom till vår gamla farmor fick vi ofta gröt av henne. Den var kokad på vatten och mjöl. Till gröten hade hon alltid sirapsvatten,. Den bestod av ungefär en tesked sirap utrörd i ett tefat vatten. I den doppade vi grötskeden och hungriga som vi alltid var tyckte vi att det smakade underbart”.

I århundraden har gröten varit basfödan i svenska bondesambället. Tavla av C.B Bernadsson "Grötätarna". Foto: Bohusläns museum.

Hälsokost

På 1700-talet började vi äta havregrynsgröt i Sverige och det är väl den gröt som är vanligast i dag. Dietister är överens om att detta är nyttig mat. Lättlösliga fibrer minskar kroppens upptag av s.k dåligt kolesterol. Havregryn innehåller bra fett och är rikt på protein. Gröten är gynnsam för mat/tarmkanalen och ger en lång mättnadskänsla. En uråldrig maträtt har blivit modern hälsokost!

Text: Åke Svanberg

Lästips: Gråärter och Doppkopp - Barbro Östlund

Historiska Sädesslag - SLU, Statens Lantbruksuniversitet

Bohuslän - Tacitus.nu

Kommit upp i smöret!

Det är få maträtter som kan kopplas lika mycket till uttryck, talesätt och folkliga seder som gröt.

Ända in på 1900-talet var det vanligt att gröten serverades i ett stort grötfat mitt på bordet. Hade man råd lades en smörklick i mitten – smörhålan. Man hade var sin sked och åt sig fram till mitten. Där kunde man doppa sin sked och hade "kommit upp i smöret".

De som satt runt bordet tog för sig av gröten från sin egen plats vid fatet – man "skulle hålla sig på sin kant".

Andra exempel på gröten språkliga inflytande är talesätten "att vara het på gröten" och "gå som katten kring het gröt" eller det föga smickrande att "någon var grötmyndig"

Tomten och julgröt var ett kärt tema för Jenny Nyström på många julkort.

I folktron hade gröten sin speciella plats, inte minst vid jultider då tomten skulle få en egen skål med gröt. Och tänk alla grötrim, mer eller mindre poetiskt eleganta, som har deklamerats runt julbordet. I dag är det nog inte lika vanligt med grötrim.

Till slut en mer modern sedvänja, att olika företeelser numera har fått sin egen namnsdag. Grötens dag inträffar den 10 oktober.

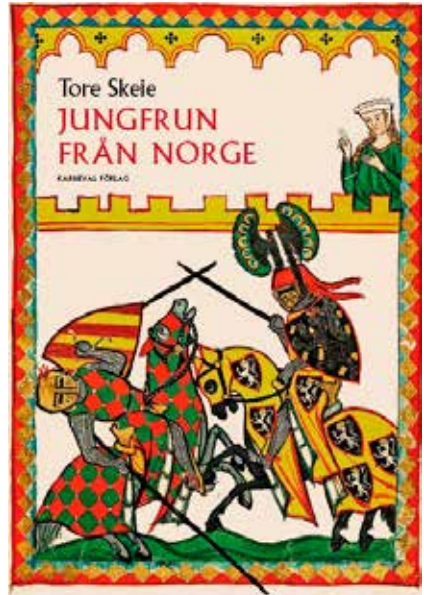
Text: Åke Svanberg

Jungfrun från Norge av Tore Skeie

I december 1302 rider ett stort följe genom Ranrike. Vägen de följer är bred och röjd när den går genom bygderna, men inte mer än en isig och hal stig i skogarna. Det är ovanligt kallt, men ingen i följet vet att kylan de upplever är det första tecknet på en köldperiod som skall vara i flera hundra år. De bär pälsfodrade yllekappor och tjocka vantar. På kvällarna övernattar de på de bondgårdar som fått kunglig dispens för att sälja mat, öl, hästfoder och husrum. Främst i följet rider hertig Erik Magnusson från Sverige, tätt följd av sin bror Valdemar. Bakom dem kommer riddarna, tjänarna, husprästerna, vapendragarna, hästkötarna och packhästarna. De är alla på väg till Kung Håkon för att fira jul i hans upplysta festsalar. Där skall också Erik för första gången möta sin trolovade. Hon är bara en liten jungfru på

ett och ett halvt år, men redan en bricka i det politiska spelet mellan makthavarna i nordnorden. Den norske medeltidshistorikern Skeies facklitterära skildring av trolovningen och det som sedan följer har alla ingredienser som ett drama av Shakespeare kan ha. Det är en blodig historia om skiftande allianser, krig och brodermord. I centrum för handlingen står Erik Magnusson. Han är sin tids stjärna, vacker, berömd och beundrad, älskad av sina anhängare och hatad av sina fiender. I en tid då svek är mer regel än undantag är han ovanligt svekfull. Hans strävan efter makt kommer att leda till ett stort lidande, inte minst

för befolkningen i det som i dag är Bohuslän. Det här är en spännande bok. Skeie är också en lysande stilist vilket gör skildringen till en njutbar historia, det våldsamma och mörka innehållet till trots.

*Text: Lena Vallsten,
Stadsbiblioteket*

Salt – det vita guldet

Fiskas landas för insaltning.
Träsnitt ur Olaus Magnus Historia

Salt har i århundraden varit ett livsvillkor för sillfisket i Bohuslän.

Bönder och fiskare har också sedan urminnes tider förstått och lärt sig hur man kan utvinna salt ur havsvattnet. Vars salthalt är särskilt hög i norra Bohusläns vikar.

Redan på 1500-talet började man här anlägga saltpannor och saltkittlar. Det värdefulla saltet, som brukade kallas det vita guldet, blev också en fråga för landets högsta ledning. Gustav Wasa var personligen mycket intresserad av

saltbränning. Av strategiska skäl ville han göra landet oberoende av saltimport.

Sedan Bohuslän blev svenskt 1658 ökade antalet saltsjuderier snabbt. Bara mellan Sannäs och Saltö, en sträcka på knappt två mil, finns uppgifter om saltpannor vid Mjölkeröd, Långekärr, Kragenäs, Galtö, Rossö, Daftö, Tjärnö och Saltö.

Saltprojektet Hällekind

Ett storstilat projekt drogs igång 1667 då statsledningens i Stockholm besluta-

de att anlägga ett stort saltsjuderi vid Hällekind i södra Strömstad. Sju stora saltpannor av bly och järn fraktades upp från Uddevalla. Byggnader uppfördes och arbetare anställdes.

I närheten av det gamla båtvarvet på Hällekind låg det statliga projektet om saltutvinning

Verksamheten fick bra fart i början. Åren 1667-69 uppgick saltproduktionen till drygt 1.400 tunnor.

Men efter några år fick man problem. Saltpriserna fluktuerade och en svår storm i december 1674 raserade delar av byggnaderna. Och 1675 invaderade Gyldenlöve Bohuslän och tog med sig saltpannor och övriga utrustning till Norge. Det satte slutligen stopp för saltepoken på Hällekind.

För att koka upp havsvatten gick det åt enorma mängder ved och detta blev ett problem i Bohuslän som var skogfattigt längs

kusten. Saltets betydelse engagerade också Karl XII. Han gav i uppdrag till Christopher Polhem, den ”svenska mekanikens fader”, att ta fram förslag på effektivare saltverk i Bohuslän. Polhem tog på sig uppgiften med stor energi och la fram en rad innovationer, bl a små väderkvarnar på prämar som skulle hjälpa till att pumpa upp havsvattnet. När kungen föll vid Fredrikstens fästning 1718 skrinlades dock hela projektet.

Stor investering

Ofta gick folket längs kusten samman i ”bolag” för

sjuderierna. Det var både tidsödande och arbetskrävande att hålla igång en saltpanna. Och en stor investering. I en boupp-teckning från Saltö 1741 omnämns att en halv del i ett sjuderi var värt 20 daler motsvarande fyra kor eller lika mycket som en ny båt.

Problemet med vedätgång ledde till att många saltsjuderier fick läggas ned och när sedan tullarna på importerat salt togs bort i slutet av 1700-talet gick saltpanneepoken mot sitt slut.

Text: Kristina Bengtsson och Åke Svanberg

Foto: Fynd, Göteborgs Stadsmuseum

Bohusläns Museum

När Pehr Kalm besökte Strömstad var det bara ca 20 år efter det stora nordiska kriget. Staden bestod då av en liten samling hus och bara ca. 300 invånare. Från *Suecia Antiqua*, Erik Dahlberg.

Pehr Kalm besöker Strömstad år 1742.

Pehr Kalm föddes 6 mars 1716 i Själevad i Ångermanland dit familjen flytt från Österbotten inför det ryska krigshotet.

Efter studenten i Åbo studerade han vid Uppsala universitet och var lärjunge till professorn Carl von Linné. Linné hade ett officiellt uppdrag att kartlägga Sveriges naturtillgångar till stöd för landets ekonomiska utveckling. Linné och Anders Celsius tillsammans med hovrättsrådet baron

Sten Carl Bielke var initiativtagare respektive finansierare till Pehr Kalms resa.

1700-talet var Upplysningens tidevarv, som präglades av andlig frihet, förnuft och rättvisa. Vetenskapen sökte en rationell bild av tillvaron genom att utforska och kartlägga världen. Det var med uppdrag att studera lantushållningen i västra Sverige som Pehr Kalm den 19 juli 1742 anlände till Strömstad. Han kom över Kollekind, där han konstaterar att vattnet i Konung Karls källa "är ganska klart

och skönt".

Under några dagar gjorde han botaniska exkursioner och inhämtade en mängd uppgifter om fiske, åkerbruk, bostäder, väder och vind. Han fann björnbär vid foten av Korpeberget och befästningsverken från Carl XII's tid uppe på berget. Strandrågen i stränderna finner han likna en härlig åker och han äter en handfull frön utan obehag och tror att växten skulle uthärdas bättre än ett halmtak.

Pehr Kalm (1716-1779) var en av Linnés främsta adepter och sändes ut i många botaniska resor. Men han var dessutom präst och professor i ekonomi.

Mängder med växter

Vid sina strövtåg i stadens närhet lärde han av borgarna att fisket varit dåligt de senaste fem åren. Vi vet idag att den första noterade stora sillperioden började först sex år senare med rika fångster. Han fann Pors, Strandkål, Täkttätel, Blåtätel, Rörflen, Darrgräs, Vitvisel, Fårpungar, Blo-drot, Vit- och Rödväppling, Kalvleka, Rävblomster och många fler växter. Han besökte herr Borgmästaren Strömdal, där han med ”all hövlighet blivit undfågnad” innan han begav sig till Koster. Rod-

daren visade under färden på batterierna från Karl XII´s drabbningar med den danske viceamiralen Peter Tordenskjold år 1717.

Brist på vatten

Från Koster noterar han att där fanns både åker, ängsmark och flera gårdar, men knappt annan skog än hasselbuskar och brist på vatten då vattenkälla saknades. ”Sängkläder hade man av den mjuka ådedun, så att man sjönk ned i dun när man lade sig. Täcket bestod av ylle, helt och fullt uppstoppat med dun. Maneter ett slags

havsdjur låg och flöt allerstädes här omkring. Folket hade den föreställningen att maneterna drog till sig allt som var ont och förgiftligt.”

Kosterborna blev oroliga av den frågvisse främlingen och seglade in till Strömstad och frågade borgmästaren om det kunde vara en rysk spion, men borgmästaren lugnade dem.

Branta backar

Resan gick vidare via Skee där han bevistade en gudstjänst. Vidare till Näsinge och upp på Björneröds-piggen, där trollpackorna

Pehr Kalm fick kämpa med de mycket branta backar som ledde ner till färjeläget vid Svinesund. Målning Erik Pauelsen 1789.

sades samlas.” Vidare gjorde jag ett ryck in i Fredrikshald. Vad jag eljest i Norge observerat och anmärkt går jag nu förbi”. Svinesund passerade han åter på aftonen den 4 augusti. Vid 10-tiden tvingades han ta sig genom gränspassagens alla besvärliga backar ner mot Hogdal. Han har i sin reseberättelse skildrat vägen som kantad av höga lodräta sidor, där två kärror inte ens kunde mötas.

Tydligt hade han inte funnit anledning att övernatta vid Svinesund utan fortsatte sin resa till Hogdal, där gästgiveriet lockade med sängplats. Från Hogdal tog han sig sedan söder ut, där det på vänster sida av vägen lite innan jag kom fram till Eigst låg ett tegelbruk för tak- och murtegel.

Den 6 augusti lämnar han strömstadstrakten för Grebbestad.

Text: Åke Sundemar

Bredbladig kalmia – Kalmia latifolia – är Pennsylvanias delstatsblomma och har fått sitt namn efter Kalms resor i Nordamerika.

Vittberest man

Pebr Kalm var en mycket vittberest man. Bara några år efter sin resa i Bohuslän blev han 1747 utsänd till Nordamerika.

Det var svenska vetenskapsakademien som ville undersöka om man kunde föra hem nyttiga växter till Sverige. Kalm gjorde flera olika resor i Nordamerika, bl a kom han till Philadelphia, Pennsylvania, där han lärde känna och blev vän med Benjamin Franklin som senare skulle bli en av USA:s grundlagsfäder.

Kalm reste också i Kanada och blev den förste nordbo som besökte och beskrev Niagarafallen. Kalms botaniska undersökningar i Nordamerika fick stor spridning i den vetenskapliga världen. Han har bl a fått ge namn till Pennsylvanias delstatsblomma – *Kalmia latifolia* – bredbladig kalmia. Han återvände till Sverige och landsteg i Göteborg i maj 1751 med flera säckar frön från olika arter.

Text: Åke Svanberg

Branden på Karlsgatan.

På 100-årsdagen den 19 juli 2020 planerade Museet att öppna en minnesutställning över brandkatastrofen, som drabbade Strömstad.

Men pandemin har kastat om all offentlig verksamhet och invigningen får vänta till det framflyttade årsmötet i början av september. Branden blev till fullo klarlagd. Det var i familjen Ribers hus som dottern olyckligtvis släppte elden lös. När askhögar endast återstod visade det sig att 52 hushåll drabbats, bl.a. brann Emilie Flygare-

Carléns barndomshem ned.

Lyckligtvis fanns det handlingskraft i samhället. Direkt på kvällen samlades stadsfullmäktige och godkände de åtgärder som brandchefen/organisten Birger Natanael Lycke vidtagit och medel ställdes till förfogande. Tack framfördes till Uddevalla och Fredrikshald och alla frivilliga som deltagit i släckningsarbetet.

En hjälpkommitté tillsattes och Badsällskapet startade omgående en insamling. Tredje dagen anlände landshövdingen Oscar von

Lyckligtvis omkom ingen i branden men 32 hus blev totalförstörda.

Sydow, för att diskutera återuppbyggnaden och Regeringen genom socialministern Eriksson visade sitt deltagande och lovade bistånd.

”Alla hjälptes åt, ingen blev utan husrum” när nöden är som störst, då tar vi fram vår solidaritet. Det gäller alla katastrofer, även dagens pandemi.

Text: Åke Sundemar

Foto: Strömstads museum

SHF-väska på gång!

Styrelsen tycker det finns skäl att vi medlemmar gärna får marknadsföra vårt engagemang i Strömstads Historieförening.

Därför har vi lagt ut en beställning på praktiska och snygga tygväskor med egen text och logotype. De kommer att säljas endast till medlemmar och då till ett rabatterat pris.

Detta blir något som du kan få stor användning för. Nu när vi inte längre skall använda plastpåsar blir SHF-väskan perfekt att ta med när du handlar, skall på utflykt eller hämta/lämna böcker på biblioteket.

Väskorna görs i bomullstyg, marinblått med vit text: ”Kunskap om historien/är lätt att bära”. Storlek 38 x 41 x 8,5 cm i platt botten.

Väskorna skall levereras senare i höst och kan köpas för det rabatterade priset 50 kr/st. Försäljning vid SHF-möten samt Strömstads museum.

[Styrelsen](#)

SHF fotocirkel startar upp!

En populär studiecirkel startar onsdag 16 september på museet.

Vi kommer att samlas i utställningshallen, som bjuder på stort utrymme där vi kan hålla social distans. På plats finns material som behövs för studierna.

Klockan 18.15 träffas vi och då hälsar Tommy Grahn som är cirkelledare oss välkomna!

Vi ser fram emot att träffa nya och gamla medlemmar till spännande fotoutmaningar!
(Se även tidigare träffar på vår hemsida, ”historieföreningen.se”)

Rolf Lindqvist

Lite goda nyheter!

Vi öppnade historiefocaféet lite försiktigt måndag den 10 augusti kl. 18.00. Då nyttjade vi utställningshallen på museet där det går att hålla avstånd mellan borden nu i Corona tider. Målsättningen är att hålla caféet öppet varje måndag under hösten. Samtidigt kan också vi medlemmar passa på att titta till vårt klubbрум och låna hem en bok från vårt fina bibliotek. Välkomna.

Styrelsen.

Medlemmar!

Sedan starten för 25 år sedan har textrutan nedan aldrig varit tom! Hjälp oss fylla den även i framtiden!

Nya medlemmar i SHF: Mycket välkomna:

Lena Vallsten Strömstad
Hans Morgan Strömstad

Kommande möten

INSTÄLLT MÅNADSMÖTE
**STRÖMSTADS
FÖRSVAR 1719**
ONSDAG 2 SEPTEMBER
Folkets Hus kl, 19.00
Föreläsare: Nils Modig

MÅNADSMÖTE
**HUMMERFISKAREN
KAROLIN BERÄTTAR**
ONSDAG 7 OKTOBER
Folkets Hus kl. 19.00
Föreläsare: Karolin Axelsson

MÅNADSMÖTE
**SVASTIKAN OCH
DESS HISTORIA**
ONSDAG 4 NOVEMBER
Folkets Hus kl. 19.00
Föreläsare: Charlotte Fredriksson

MÅNADSMÖTE
**KÅSERI OCH
FRÅGESPORT**
Onsdag 2 december
Folkets Hus kl. 19.00
Föreläsare Ulf Hansson & Jan Andersson

MÅNADSMÖTE
**PÅ GRUND AV CORONA
PANDEMIN SE DECEMBER
TIDNING.**
Onsdag 13 januari
Folkets Hus kl. 19.00

MÅNADSMÖTE
**PÅ GRUND AV CORONA
PANDEMIN SE DECEMBER
TIDNING.**
Onsdag 3 februari
Folkets Hus kl. 19.00

Vi sponsrar Strömstads Historieförening

